

**ANALIZA REZULTATA ISTRAŽIVANJA PRIVREDNOG SEKTORA O
USLOVIMA POSLOVANJA, KVALITETU KOMUNALNIH USLUGA I
POTREBA ZA RADNOM SNAGOM**

Kotor Varoš, septembar 2022.godine

Sadržaj

1.Uvod.....	3
1.1.Svrha istraživanja.....	3
1.2.Metodologija.....	3
1.3.Osnovne informacije o anketiranim preduzećima.....	3
2. Stavovi privrednih subjekata o uslovima poslovanja privrednih subjekata.....	4
2.1. "Vaše mišljenje o Kotor Varošu kao mjestu za poslovanje".....	4
2.2. Broj zaposlenih radnika.....	5
2.3. "Šta smatrate pozitivnim okolnostima za poslovanje u Kotor Varošu".....	5
2.4."Šta smatrate negativnim okolnostima za poslovanje u Kotor Varošu".....	6
2.5. "Kako komunicirate sa opštinskom upravom".....	6
2.6."Koji oblici komunikacije bi bili poželjni".....	7
2.7."Kakav uticaj na Vaše poslovanje imaju sledeći faktori i procedure".....	7
2.8."Da li ste koristili neke vrste podsticaja u privredi".....	9
2.9." Imate li prijedlog za unapređenje rada organa Opštine Kotor Varoš".....	9
2.10." Koje bi aktivnosti trebala učiniti opština Kotor Varoš na unapređenju privrednog ambijenta.....	9
2.11. "Kako ocenjujete kvalitet sledećih javnih usluga".....	10
2.12. "Da li ste zadovoljni radom Privredne komore Republike Srpske".....	10
3.Kvalitet komunalnih usluga.....	11
3.1. "O uslugama i cijenama komunalnih usluga najčešće se informišem".....	11
3.2. "Kako ocenjujete dostupnost informacija o komunalnim uslugama".....	11
3.3. "Kako ocenjujete zadovoljstvo komunalnim uslugama".....	12
4. Potreba za radnom snagom.....	13
4.1 "Da li je bilo promjena u broju zaposlenih u poslednjih godinu dana?".....	13
4.2 "Podaci o stručnim znanjima i vještinama Vaših zaposlenih?".....	13
4.3.Plan zapošljavanja.....	13
5.Zaključak.....	14

1.Uvod

Istraživanje privrednog sektora o uslovima poslovanja, dostupnosti i kvalitetu komunalnih usluga i potrebama za radom snagom opštine Kotor Varoš sprovedeno je u mjesecu avgustu 2022. godine s ciljem da se dođe do kvalitativnih i kvantitativnih informacija o poslovnoj klimi na području opštine Kotor Varoš. Istraživanje o zadovoljstvu privatnog sektora svake godine provodi Odjeljenje za privredu opštine Kotor Varoš. Cilj istraživanja je bilo i dobijanje informacija o budućim planovima privrednih subjekata i preduzetnika u smislu novog zapošljavanja kao i stepen zadovoljstva javnim uslugama. Stavke u upitniku koje su korištene u svrhu istraživanja obuhvatale su stavove privrednika i preduzetnika o uslovima za poslovanje na lokalnom i republičkom nivou, kvalitetu javnih usluga i podatke o radnoj snazi na području opštine.

1.1.Svrha istraživanja

Opština Kotor Varoš je 2017 godine dobila BFC SEE certifikat (Business Friendly Certificate South East Europe) što znači da je opština sa povoljnim poslovnim okruženjem u Jugoistočnoj Evropi. U cilju zadržavanja ovog značajnog certifikata opština ima namjeru da unaprijedi svoj radi i usluge koje pruža privrednom sektoru, kako bi zadržala postojeće i privukla nove investitore. Najveći naglasak je upravo na postojećim investitorima koji već posluju na području opštine Kotor Varoš kako bi oni bili u stanju da unaprijede svoje poslovanje i omoguće stvaranje novih radnih mjesta što bi u konačnici rezultiralo povećanjem zapošljavanja lokalnog stanovništva.

1.2.Metodologija

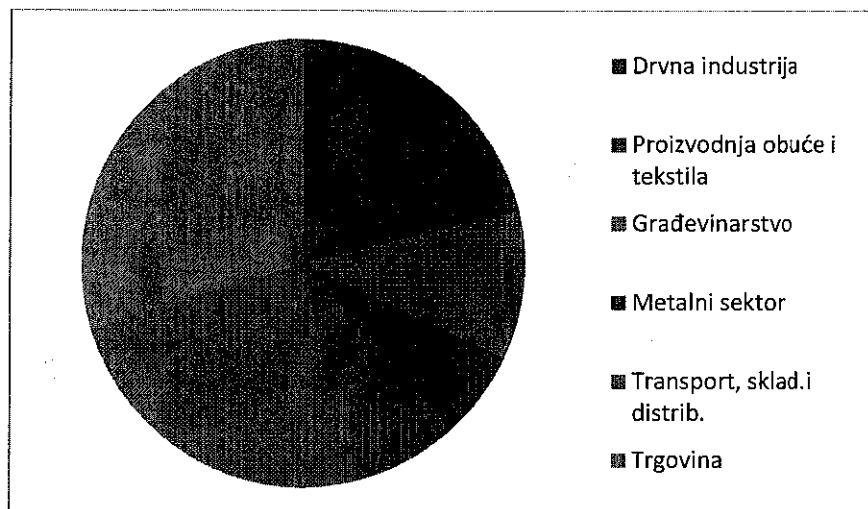
U svrhu ovog istraživanja pripremljen je anketni upitnik koji su sastavili zaposleni u Odjeljenju za privredu opštine Kotor Varoš. Anketni upitnici su dostavljeni privrednicima u toku mjeseca avgusta 2022.godine lično prilikom terenske posjete kao i elektronskim putem. Anketom je obuhvaćeno 47 privredna subjekta . Imajući u vidu da su ovim istraživanjem obuhvaćeni privredni subjekti iz svih privrednih djelatnosti koji posluju na području opštine Kotor Varoš možemo konstatovati da su dobijeni podaci dovoljno relevantni za opšti utisak o stavovima preduzeća i poslovnoj klimi u opštini Kotor Varoš. Podaci u istraživanju su predstavljeni brojčano, procentualno i grafički u zavisnosti od složenosti pitanja odnosno odgovora ispitanika. Neki ispitanici nisu odgovorili na sva pitanja a procenti u analizi su računati u odnosu na ukupan broj od 47 ispitanika. Analiza se sastoji iz tri dijela tj. stavova privrednih subjekata vezano za uslove poslovanja, kvalitet komunalnih usluga i potrebe za radnom snagom.

1.3.Osnovne informacije o anketiranim preduzećima

U istraživanju je učestvovalo 52 privredna subjekta sa područja opštine Kotor Varoš, od toga ih je 47 dalo odgovore na postavljena pitanja. Najveći broj ispitanika je iz sektora trgovine i to 11, 8 ispitanika iz sektora hotelijersko –turističke djelatnosti, 6 ispitanika iz sektora drvne

industrije, po 4 ispitanika je iz sektora građevinarstva i transporta, 3 ispitanika iz sektora proizvodnje obuće i tekstila, 2 iz metalnog sektora. Ostale djelatnosti u uzorku su zastupljene u broju 9, a odnose se na pekare, hidrocentrale, rudarstvo i ostale djelatnosti.

Grafikon 1. Struktura preduzeća po djelatnostima

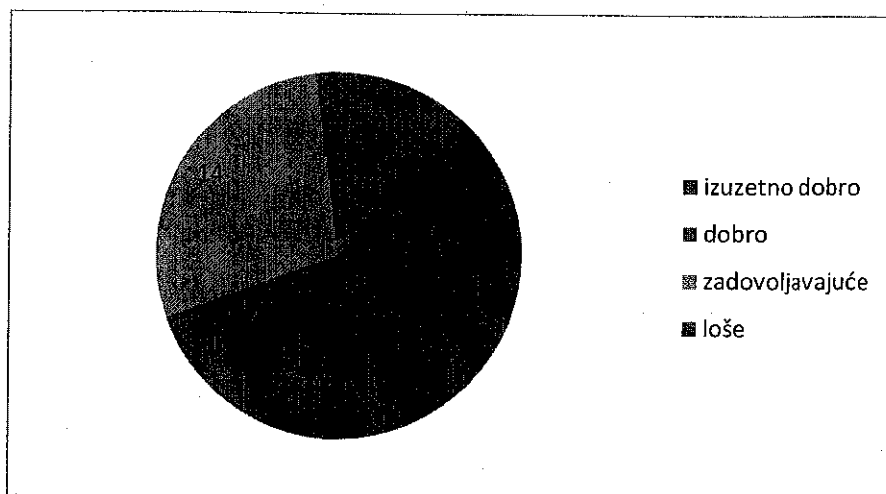

2. Stavovi privrednih subjekata o uslovima poslovanja privrednih subjekata

2.1. "Vaše mišljenje o Kotor Varošu kao mjestu za poslovanje"

Po pitanju mišljenja predstavnika privrednih subjekata o Kotor Varošu kao mjestu za poslovanje većina ispitanika smatra da je Kotor Varoš dobro mjesto za poslovanje. Ovakav odgovor je dalo 20 ili 42,5% ispitanika. 17 ispitanika smatra da je Kotor Varoš zadovoljavajuće mjesto za poslovanje dok je 8 ispitanika ili 17% anketiranih reklo da je Kotor Varoš izuzetno dobro mjesto poslovanje, a samo 2 ispitanika su ga okarakterisali kao loše mjesto za poslovanje

Grafikon 2. Kotor Varoš kao mjesto za poslovanje

2.2. Broj zaposlenih radnika

Na pitanje koliko ste imali zaposlenih radnika na kraju poslednje tri godine 52 anketiranih privrednika je dalo sledeće odgovore:

- Na dan 31.12.2019 ukupan broj zaposlenih je bio 2704
- Na dan 31.12.2020 ukupan broj zaposlenih je bio 2679
- Na dan 31.12.2021 ukupan broj zaposlenih je bio 2885

Na pitanje koliko planirate zaposliti radnika u 2022 godini zbirni odgovor je iznosio 195 radnika tako da do kraja 2022 možemo očekivati povećanje broja zaposlenih radnika kod anketiranih privrednika. Na pitanje da li ste imali problema sa nedostatkom radne snage prilikom popunjavanja slobodnih radnih mjesta 24 privrednika (51%) je odgovorilo da je imao problema, 23 privrednika (49%) je reklo da nisu imali problema prilikom popunja slobodnih radnih mjesta. Privrednici su naveli da su prilikom zapošljavanja imali poteškoća da pronađu sledeća zanimanja: zidar, tesar, armirač, trgovac, skladištar, sjekač, vozač kamiona, elektrotehničar, cvjećar, modelar, cnc operater, cnc programer, zavarivač, drvoprerađivač, pekar, konobar,kuvar, frizer, kozmetičar, krojač, šivač.

2.3. "Šta smatrate pozitivnim okolnostima za poslovanje u Kotor Varošu"

Kada govorimo o pozitivnim okolnostima za poslovanje privrednih subjekata veliki broj ispitanika smatra da je velika zaposlenost na području opštine najbitnija pozitivna okolnost za poslovanje na području opštine. Pored zaposlenosti ispitanici su naveli i sledeće pozitivne okolnosti:

- povoljan poslovni ambijent,
- dobra poslovna saradnja sa organima lokalne uprave

- dobra javna bezbjednost
- ubrzana procedura dobijanja dozvola i ažurnost lokalne administracije
- velik broj ljudi u dijaspori koji povremeno dolazi u Kotor Varoš
- blizina Banja Luke
- bogatstvo prirodnim resursima
- brzo rješavanje zahtjeva privrednika
- niske komunalne takse I ostale naknade u odnosu na ostale opštine

2.4. "Šta smatrate negativnim okolnostima za poslovanje u Kotor Varošu"

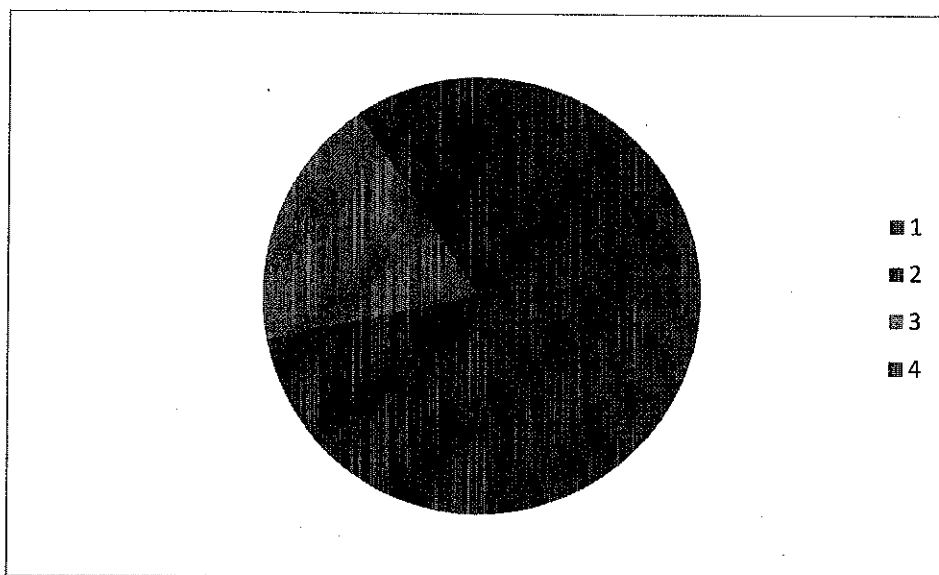
Kao glavni problem koji negativno utiče na poslovanje privrednih subjekata na području opštine većina ispitanika je navela niske plate zaposlenih radnika i nizak životni standard na području opštine. Odmah iza toga slijede faktori koji se odnose na lošu putnu infrastrukturu i loše snabdijevanje vodom i električnom energijom na selima . Pored navedenog ispitanici su naveli i sledeće negativne okolnosti poslovanja:

- nedostatak ponude lokacija i objekata za poslovanje
- nedostatak podsticaja za privredne djelatnosti
- nelojalna konkurencija, rad na crno i nerad inspeksijskih organa u građevinskom sektoru
- odlazak mlade radne snage u inostranstvo
- loša informisanost građana
- loša infrastruktura i loše održavanje puteva pogotovo u zimskom periodu
- ilegalan rad u eksploataciji kamena
- nedostatak školovanog kadra za obučarstvo i tekstilni sektor
- neodvojenost industrijske zone od centra grada

2.5. "Kako komunicirate sa opštinskom upravom"

Na postavljeno pitanje "Kako komunicirate sa opštinskom upravom" 28 ispitanika (60%) je odgovorilo da potrebne informacije dobija elektronskom poštom ili telefonom, 10 ispitanika (21%) je odgovorilo redovnim sastancima u Opštinskoj upravi, kao i povremenim sastancima sa načelnikom/predsjednikom Skupštine opštine, a 5 ispitanika (10%) su odgovorili da informacije dobijaju posjetom njihovom preduzeću od strane zaposlenika opštinske uprave.

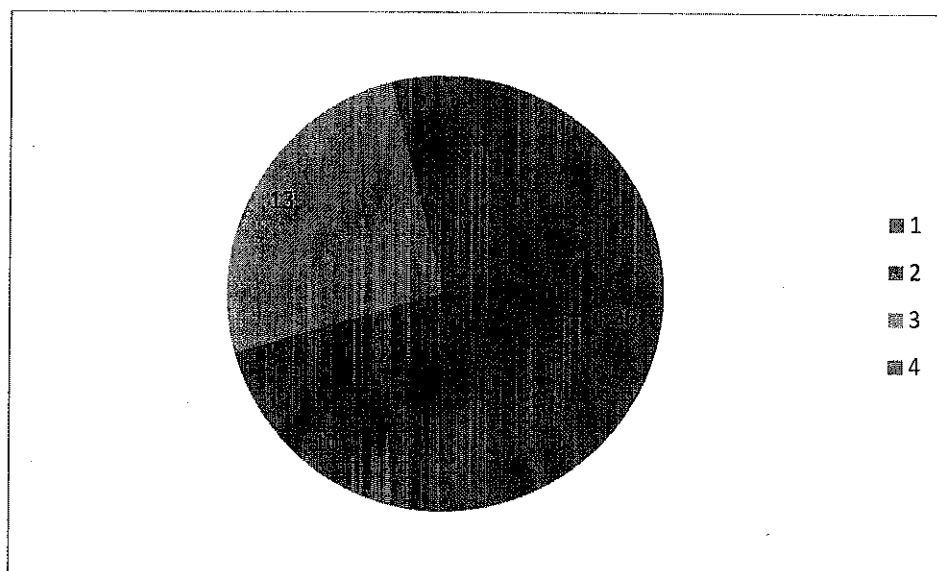
Grafikon 4.kanali komunikacije sa opštinskom upravom

2.6. "Koje oblike komunikacije bi bili poželjni"

Od 47 anketiranih privrednih subjekata, njih 26 ili 55% je izjavilo da bi bilo poželjno da se naprave ankete prije odlučivanja o važnim pitanjima za privredu, 10 ispitanika ili 21,3% je izjavilo da bi trebalo održavati redovne sastanke sa privrednicima u opštinskoj upravi, a 13 ispitanika ili 27,6% je odgovorilo da bi češće trebalo organizovati posjete njihovom preduzeću. 2 ispitanika su označile druge oblike komunikacije, ali bez navedenog prijedloga.

Grafikon 5. Poželjni načini komunikacije sa opštinskom upravom

2.7. "Kakav uticaj na Vaše poslovanje imaju sledeći faktori i procedure"

U tabeli ispod navedeni su odgovori ispitanika na postavljena pitanja o uticaju na njihovo poslovanje određenih ograničavajućih faktora, odgovori su navedeni u brojčanom iznosu i

procentualno od anketiranih 47 ispitanika. Zanimljivo je istaći da je 48% anketiranih odgovorilo da takse, naknade i ostali neporeski nameti imaju ograničavajući uticaj na njihovo poslovanje a preko 50% anketiranih je odgovorilo da na njihovo poslovanje nemaju uticaja dobijanje dozvola za obavljanje djelatnosti, dobijanje građevinskih dozvola i procedure vezane za uvoz i izvoz.

Faktori i Procedure	Uticaj	Broj	Učešće u %
PDV	Vrlo ograničavajući	10	21%
	Ograničavajući	15	32%
	Bez uticaja	18	38%
	Pozitivni uticaj	4	9%
Porezi i doprinosi na plate	Vrlo ograničavajući	12	26%
	Ograničavajući	22	48%
	Bez uticaja	7	15%
	Pozitivni uticaj	1	2%
Takse, naknade i ostali obavezni neporeski nameti	Vrlo ograničavajući	11	23%
	Ograničavajući	24	51%
	Bez uticaja	10	21%
	Pozitivni uticaj	2	4%
Inspeksijski nadzor	Vrlo ograničavajući	4	9%
	Ograničavajući	11	23%
	Bez uticaja	23	49%
	Pozitivni uticaj	9	19%
Dobijanje dozvola za obavljanje djelatnosti	Vrlo ograničavajući	4	9%
	Ograničavajući	11	23%
	Bez uticaja	24	51%
	Pozitivni uticaj	8	17%
Dobijanje građevinskih dozvola i ostalih povezanih dozvola	Vrlo ograničavajući	4	9%
	Ograničavajući	12	26%
	Bez uticaja	21	45%
	Pozitivni uticaj	10	21%
Vrijeme i troškovi vezani za sudske procedure	Vrlo ograničavajući	8	17%
	Ograničavajući	17	36%
	Bez uticaja	15	32%
	Pozitivni uticaj	7	15%
Procedure vezane za uvoz i izvoz	Vrlo ograničavajući	4	9%
	Ograničavajući	10	21%
	Bez uticaja	26	55%
	Pozitivni uticaj	7	15%
Politička stabilnost	Vrlo ograničavajući	7	15%
	Ograničavajući	13	28%

	Bez uticaja	21	45%
	Pozitivni uticaj	6	13%
Administrativne procedure na lokalnom nivou	Vrlo ograničavajući	3	6%
	Ograničavajući	11	23%
	Bez uticaja	24	51%
	Pozitivni uticaj	9	19%
Administrativne procedure višim novoima	Vrlo ograničavajući	2	4%
	Ograničavajući	16	34%
	Bez uticaja	23	49%
	Pozitivni uticaj	6	13%
Neliquidnost	Vrlo ograničavajući	7	15%
	Ograničavajući	10	21%
	Bez uticaja	16	34%
	Pozitivni uticaj	11	23%
Kredit i kamate	Vrlo ograničavajući	7	15%
	Ograničavajući	15	32%
	Bez uticaja	17	36%
	Pozitivni uticaj	7	15%

2.8."Da li ste koristili neke vrste podsticaja u privredi"

Podsticaje u privredi je koristilo 6 privrednika ili 11,5% od ukupno 47 anketirana ispitanika, a u pitanju su manji pojedinačni iznosi odobreni uglavnom od strane ministarstava ili podsticaji za zapošljavanje odobreni od zavoda za zapošljavanje. Generalno mišljenje privrednika je da bi se trebao povećati obim podsticaja u svim privrednim djelatnostima.

2.9." Imate li prijedlog za unapređenje rada organa Opštine Kotor Varoš"

Na postavljeno pitanje odgovore je dalo 14 ispitanika (28%) a prijedlozi su bili da se povećaju podsticaji u privredi, da se više posjećuju privrednici kako bi opštinski organi bili upoznati sa problemima u privredi, da se stipendiraju deficitarna zanimanja i prekvalifikacija radnika, da se zaposli inspektor rada, da se ojača uloga privrednog savjeta i njegova operativnost i da se poboljša rad opštinskih inspeksijskih organa na koji se žali veliki broj privrednika.

2.10." Koje bi aktivnosti trebala učiniti opština Kotor Varoš na unapređenju privrednog ambijenta"

Na postavljeno pitanje odgovore je dalo 18 ispitanika (37%) a preporuke su se odnosile na bolju saradnju sa privredom, kontrolu rada na crno, povećati subvencije i podsticaje, uvesti međusobnu koordinaciju rada i bolju povezanost privrednika na području opštine, uticati na poboljšanje snabdijevanja električnom energijom, ukinuti komunalne naknade za početnike, uticati na upisnu politiku u srednjim školama da se školuju deficitarni kadrovi, unaprijediti infrastrukturu,

puteve, trotoare, pronaći prostor za novu industrijsku zonu, zaštititi domaće privrednike i lokalne trgovce.

2.11. "Kako ocjenjujete kvalitet sledećih javnih usluga"

U tabeli ispod su navedeni odgovori privrednika na postavljeno pitanje o kvalitetu javnih usluga:

Pitanje	Odgovor	Broj	%
Ponuda lokacija i zgrada za poslovanje	loše	10	19%
	zadovoljavajuće	27	52%
	odlično	9	17%
Podrška malim i srednjim preduzećima	loše	14	27%
	zadovoljavajuće	24	46%
	odlično	10	19%
Javni transport	loše	10	19%
	zadovoljavajuće	29	56%
	odlično	8	15%
Održavanje puteva	loše	16	31%
	zadovoljavajuće	25	48%
	odlično	6	12%
Razvoj infrastrukture	loše	6	12%
	zadovoljavajuće	32	62%
	odlično	9	17%
Javna bezbijednost	loše	4	8%
	zadovoljavajuće	27	52%
	odlično	15	29%
Izdavanje građevinskih dozvola	loše	4	8%
	zadovoljavajuće	27	52%
	odlično	15	29%
Izdavanje dozvola za privredne djelatnosti	loše	1	2%
	zadovoljavajuće	25	48%
	odlično	20	39%
Oдноšenje otpada	loše	4	8%
	zadovoljavajuće	31	60%
	odlično	12	23%

2.12. "Da li ste zadovoljni radom Privredne komore Republike Srpske"

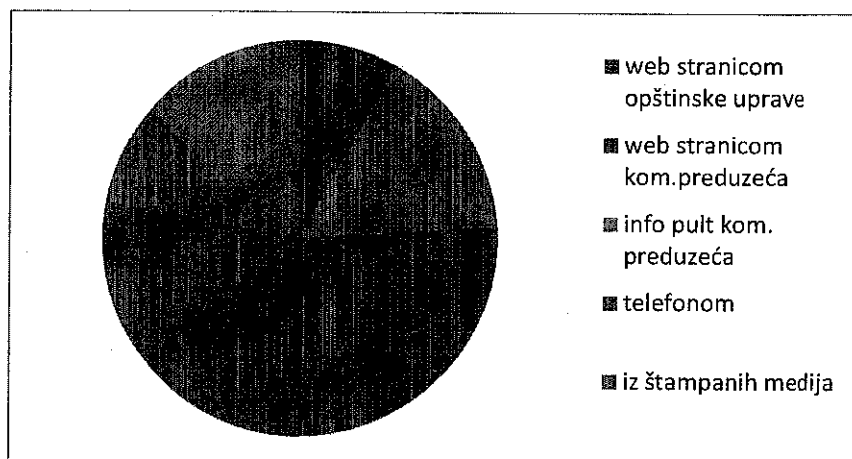
Radom privredne komore je zadovoljno 39 anketiranih privrednika (75%), 8 privrednika nije zadovoljno radom (15%), dok 5 ispitanika nije odgovorilo na postavljeno pitanje.

3. Kvalitet komunalnih usluga

3.1. "O uslugama i cijenama komunalnih usluga najčešće se informišem"

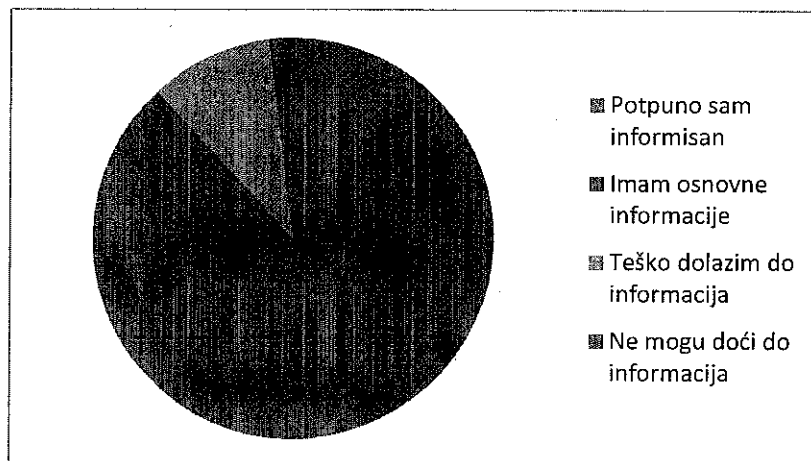
27 privrednika (57%) je izjavilo da se o uslugama i cijenama komunalnih usluga informiše putem telefona, 8 ili 17% ih je izjavilo da se informišu putem info pulta komunalnog preduzeća, dok je manji procenat ispitanika izjavio da se informišu putem Web stranice opštinske uprave, Web stranice komunalnog preduzeća ili iz štampanih medija.

Grafikon 6. Način informisanja o uslugama i cijenama komunalnog preduzeća

3.2. "Kako ocjenjujete dostupnost informacija o komunalnim uslugama"

Rezultati ispitivanja privrednih subjekata po pitanju dostupnosti informacija o komunalnim uslugama su pokazali da 90% ispitanika ima osnovne informacije a približno po 5% ispitanika je odgovorilo da su potpuno informisani odnosno da teško dolaze do informacija.

3.3. "Kako ocjenjujete zadovoljstvo komunalnim uslugama"

U navedenoj tabeli su pitanja i odgovori vezani za zadovoljstvo komunalnim uslugama. Iz navedene analize možemo zaključiti da je većina privrednika zadovoljna kvalitetom komunalnih usluga na području opštine Kotor Varoš.

Pitanje	Odgovor	Broj	Procenat
Koliko ste zadovoljni odvozom otpada na području opštine Kotor Varoš?	1-Jako sam nezadovoljan	2	4%
	2-Nezadovoljan sam	4	9%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	12	25%
	4-Zadovoljan sam	14	30%
	5-potpuno sam zadovoljan	12	26%
Koliko ste zadovoljni održavanjem javnih i zelenih površina opštine Kotor Varoš?	1-Jako sam nezadovoljan	6	13%
	2-Nezadovoljan sam	9	19%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	12	26%
	4-Zadovoljan sam	13	28%
	5-potpuno sam zadovoljan	7	15%
Koliko ste zadovoljni brojem parking mjesta na području opštine Kotor Varoš?	1-Jako sam nezadovoljan	11	23%
	2-Nezadovoljan sam	3	6%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	18	38%
	4-Zadovoljan sam	10	21%
	5-potpuno sam zadovoljan	5	11%
Koliko ste zadovoljni održavanjem sistema javne rasvjete?	1-Jako sam nezadovoljan	7	15%
	2-Nezadovoljan sam	4	9%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	17	36%
	4-Zadovoljan sam	11	23%
	5-potpuno sam zadovoljan	8	17%
Koliko ste zadovoljni održavanjem sistema javne kanalizacije?	1-Jako sam nezadovoljan	6	13%
	2-Nezadovoljan sam	5	11%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	12	26%
	4-Zadovoljan sam	16	34%
	5-potpuno sam zadovoljan	8	17%
Koliko ste zadovoljni sistemom vodosnabdijevanja?	1-Jako sam nezadovoljan	1	2%
	2-Nezadovoljan sam	3	6%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	9	19%
	4-Zadovoljan sam	14	30%
	5-potpuno sam zadovoljan	20	43%
Koliko ste zadovoljni brzinom rješavanja vaših zahtjeva i reklamacija vezanih za	1-Jako sam nezadovoljan	3	6%
	2-Nezadovoljan sam	5	11%

komunalne usluge u opštinskoj upravi opštine Kotor Varoš?	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	12	26%
	4-Zadovoljan sam	13	28%
	5-potpuno sam zadovoljan	14	30%
Koliko ste zadovoljni brzinom rješavanja vaših zahtjeva i reklamacija vezanih za komunalne usluge u KP Bobas Kotor Varoš?	1-Jako sam nezadovoljan	3	6%
	2-Nezadovoljan sam	4	9%
	3-Ni zadovoljan ni nezadovoljan	10	21%
	4-Zadovoljan sam	14	30%
	5-potpuno sam zadovoljan	16	34%

4. Potreba za radnom snagom

4.1 "Da li je bilo promjena u broju zaposlenih u poslednjih godinu dana?"

Na pitanje o promjenama u broju zaposlenih radnika 24 privrednika su odgovorila da nije bilo promjena dok su 23 privrednika odgovorila da je bilo promjena u broju zaposlenih. Analizom dostavljenih podataka možemo zaključiti da je kod većine privrednika bilo zapošljavanja novih radnika, nije bilo otpuštanja radnika a manji broj radnika su samovoljno napustili posao ili penzionisani.

4.2 "Podaci o stručnim znanjima i vještinama Vaših zaposlenih?"

40% anketiranih privrednika je odgovorila da u njihovom preduzeću nije predviđena dodatna obuka prilikom zapošljavanja novih radnika dok je 60% odgovorilo da je predviđena dodatna obuka a odnosi se na specifičnosti radnog mjesta. 53% anketiranih je odgovorilo da su imali problema prilikom pronalaska radnika, 47% je odgovorilo da nisu imali problema prilikom pronalaska radnika.

4.3. Plan zapošljavanja

45% anketiranih privrednika je izjavilo da planira zaposliti dodatne radnike a 55% je izjavilo da ne planira zaposliti nove radnike. 44 anketirana privrednika ili 94% je odgovorilo da nemaju učenike na praktičnoj nastavi zato što nije bilo zainteresovanih i zato što u srednjoj školi nema profila trgovaca, konobara, drvoprerađivača, kožarskih i tekstilnih radnika za kojima je najveća potražnja na tržištu radne snage. Privrednici iz metalnog sektora takođe imaju problema prilikom pronalaska radnika jer učenici imaju veoma loše organizovanu praktičnu nastavu ili nemaju nikakvog praktičnog iskustva nakon završene srednje škole.

Pitanje	Odg.	Broj	Procenat
Da li trenutno imate učenika na praktičnoj nastavi?	da	3	6%
	ne	44	94%

Da li ste spremni primiti učenike na praktičnu nastavu?	da	31	66%
	ne	16	34%
Da li su vam potrebni dodatni kapaciteti za prijem učenika na praktičnu nastavu?	da	7	15%
	ne	40	85%
Da li ste imali priliku učestvovati u kreiranju upisne politike u srednjim školama?	da	3	6%
	ne	44	93%
Da li ste spremni da učestvujete u kreiranju upisne politike u srednjim školama?	da	25	53%
	ne	22	47%
Imate li informaciju o mogućnosti obrazovanja odraslih za profile potrebne Vašem preduzeću?	da	7	15%
	ne	40	85%
Da li je zaposlenima u vašem preduzeću potrebno dodatno obrazovanje ili verifikacija znanja stečenog na radnom mjestu?	da	12	26%
	ne	35	74%
Da li ste imali iskustva sa obukom odraslih na radnom mjestu unutar preduzeća?	da	15	32%
	ne	22	47%
Da li ste spremni učestvovati u procesu obrazovanja odraslih kroz učešće u izmjeni i pripremi nastavnog plana?	da	16	34%
	ne	31	66%
Da li ste spremni učestvovati u procesu obrazovanja odraslih kroz obezbjeđivanje praktične obuke na radnom mjestu u Vašem preduzeću?	da	17	36%
	ne	30	64%

5. Zaključak

Na osnovu analize podataka dobijenih anketiranjem 47 privrednih subjekata koji posluju na području opštine Kotor Varoš možemo izdvojiti nekoliko prijedloga za poboljšanje privrednog ambijenta na lokalnom nivou:

-jačanje saradnje između opštinske uprave i lokalnih privrednika kao i bolja međusobna povezanost i koordinacija lokalnih privrednika (češći planski organizovani sastanci između privrednika i predstavnika lokalne uprave i svih pripadajućih organa)

-bolja prezentovanost privrednog ambijenta opštine

-povećati podsticaje iz budžeta za privredu

-riješiti uzurpacije i omogućiti zakup ili prodaju nekadašnjeg zadružnog poljoprivrednog zemljišta privrednicima ili stanovništvu, u skladu sa zakonskim propisima

-skraćenje procedura za izdavanje potrebnih dozvola i saglasnosti od strane organa lokalne uprave

-unapređenje života na selu kroz poboljšanje infrastrukture (izgradnja vodovodnih sistema, nove el.mreže, boljih puteva i dr.), kao i rad na omogućavanju plasmana poljoprivrednih proizvoda

-povećati i pomoći turističku ponudu i infrastrukturu u turizmu

-smanjenje naknada i taksa, prvenstveno za početnike

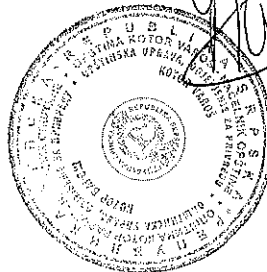
-smanjenje rada na crno u svim djelatnostima kvalitetnijim radom opštinske inspekcije

-veća uključenost opštine u kreiranju upisne politike u srednjim školama i kroz stipendiranje deficitarnih zanimanja u srednjim školama

Što se tiče uslova poslovanja anketirani privrednici su ocijenili Kotor Varoš kao dobro mjesto za poslovanje. Anketirani privrednici su izrazili nezadovoljstvo kada je u pitanju kvalitet komunalnih usluga koje se odnose na snabdijevanje vodom i električnom energijom u seoskim područjima. Analiza je pokazala kako tržište radne snage ima problem sa nedostatkom kvalifikovanih radnika i prisutna je zabrinutost zbog migracija radno sposobnog stanovništva i neusklađene upisne politike u srednjim školama sa potrebama tržišta. Prema procjenama ispitanih privrednika najtraženija su srednjoškolska zanimanja u oblasti obučarstva, građevinarstva, šumarstva, drvnoj i mašinskoj industriji i prema tome treba kreirati upisnu politiku u srednjim školama. Po prvi put naglasak je stavljen na podsticaj ruralnog razvoja i turističke ponude i infrastrukture u opštini Kotor Varoš.

NAČELNIK ODJELJENJA ZA PRIVREDU

Srdan Ćorić

Broj: 06/1-053-6/22

Datum: 13.09.2022.

